

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI**
Štukljeva cesta 44, 1000 Ljubljana

T: 01 369 77 00
F: 01 369 78 32
E: gp.mddsz@gov.si www.mddsz.gov.si

Številka: 012-1/2022/47

Ljubljana, dne 26. 7. 2022

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE
gp.gs@gov.si

ZADEVA: Poročilo Komisije Vlade Republike Slovenije za preprečevanje dela in zaposlovanja na črno o dejavnostih in učinkih preprečevanja dela in zaposlovanja na črno za leto 2021 – predlog za obravnavo

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi tretje alineje drugega odstavka 20. člena Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (Uradni list RS, št. 32/14, 47/15 – ZZSDT, 43/19 in 121/21 - ZJN-3B) in šestega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14 in 55/17) je Vlada Republike Slovenije na ... seji dne ... sprejela naslednji

SKLEP

Vlada Republike Slovenije je obravnavala in potrdila Poročilo Komisije Vlade Republike Slovenije za preprečevanje dela in zaposlovanja na črno o dejavnostih in učinkih preprečevanja dela in zaposlovanja na črno za leto 2021.

Barbara Kolenko Helbl
generalna sekretarka

Priloga:

- Poročilo Komisije Vlade Republike Slovenije za preprečevanje dela in zaposlovanja na črno o dejavnostih in učinkih preprečevanja dela in zaposlovanja na črno za leto 2021

Prejmejo:

- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti,
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo,
- Komisija Vlade Republike Slovenije za preprečevanje dela in zaposlovanja na črno,
- Ministrstvo za pravosodje,
- Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo,
- Ministrstvo za finance,
- Ministrstvo za notranje zadeve,
- Ministrstvo za infrastrukturo,
- Ministrstvo za okolje in prostor,
- Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport,
- Ministrstvo za zdravje,
- Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano,
- Inšpektorat Republike Slovenije za delo,

– Tržni inšpektorat Republike Slovenije, – Inšpektorat Republike Slovenije za infrastrukturo, – Inšpektorat Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo, – Inšpektorat Republike Slovenije za okolje in prostor, – Zdravstveni inšpektorat Republike Slovenije, – Inšpektorat Republike Slovenije za šolstvo in šport, – Finančna uprava Republike Slovenije, – Generalna policijska uprava, – Obalna sindikalna organizacija - KS 90, – Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije.
2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:
/
3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:
- mag. Katja Rihar Bajuk, generalna direktorica Direktorata za delovna razmerja in pravice iz dela, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, - Damjan Mašera, vodja Sektorja za delovna razmerja in druge oblike dela, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.
3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:
/
4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:
/
5. Kratek povzetek gradiva:
Komisija Vlade Republike Slovenije za preprečevanje dela in zaposlovanja na črno (v nadaljnjem besedilu: komisija Vlade RS) je na podlagi tretje alineje drugega odstavka 20. člena Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (Uradni list RS, št. 32/14, 47/15 – ZZSDT, 43/19 in 121/21 – ZJN - 3B; v nadaljnjem besedilu: ZPDZC-1) dolžna Vladi Republike Slovenije poročati o izvajanju in učinkih ZPDZC-1. Izvajanje in učinki ZPDZC-1 so vključeni v Poročilo o dejavnostih in učinkih preprečevanja dela in zaposlovanja na črno za leto 2021 (v nadaljnjem besedilu: poročilo), ki ga je komisija Vlade RS sprejela na svoji dopisni seji dne 12. 7. 2022. Pri pripravi poročila so sodelovali organi, ki so člani komisije Vlade RS. Poročilo zajema naslednja glavna poglavja (vsebina): - uresničitev priporočil iz Poročila komisije Vlade Republike Slovenije za leto 2020, - predpisi o odkrivanju in preprečevanju dela in zaposlovanja na črno v Republiki Sloveniji v letu 2021, - nadzor po Zakonu o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, - ugotovljene težave in predlogi rešitev, - kadrovske in materialne razmere za delo, - predvideni ukrepi za preprečevanje dela in zaposlovanja na črno v letu 2022, - drugi podatki, - sklepne ugotovitve s priporočili ter prilogo: - obvestilo za Evropsko komisijo (slednjega je Republika Slovenija zavezana pripraviti na podlagi 14. člena Direktive 2009/52/ES z dne 18. junija 2009 o minimalnih standardih glede sankcij in ukrepov zoper delodajalce nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav (UL L št. 168 z dne 30. 6. 2009, str. 24)).

6. Presoja posledic za:		
a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	NE
7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR: (Samo če izberete DA pod točko 6.a.)		

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)		Znesek za t + 1	
SKUPAJ				
OBRAZLOŽITEV: I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu / II. Finančne posledice za državni proračun II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene: / II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo: /				

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna: /**7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:**

Gradivo nima finančnih posledic.

8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:

Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:

- pristojnosti občin,
- delovanje občin,
- financiranje občin.

NE

Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:

- Skupnosti občin Slovenije SOS: NE
- Združenju občin Slovenije ZOS: NE
- Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: NE

9. Predstavitev sodelovanja javnosti:

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:

NE

Pri pripravi gradiva sodelovanje javnosti ni potrebno.

10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:

DA

11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:

NE

Simon Maljevac
DRŽAVNI SEKRETAR

Priloga:

- kratka obrazložitev gradiva,
- predlog sklepa Vlade Republike Slovenije.

KRATKA OBRAZLOŽITEV GRADIVA

Komisija Vlade Republike Slovenije za preprečevanje dela in zaposlovanja na črno (v nadaljnjem besedilu: komisija Vlade RS) je na podlagi 20. člena Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (Uradni list RS, št. 32/14, 47/15 – ZZSDT, 43/19 in 121/21 – ZJN - 3B; v nadaljnjem besedilu: ZPDZC-1) pristojna za določanje, usklajevanje in spremljanje področja preprečevanja dela in zaposlovanja na črno. Komisija Vlade RS enkrat letno pripravi poročilo o dejavnostih in učinkih preprečevanja dela in zaposlovanja na črno ter poroča o izvajanju in učinkih tega zakona Ekonomsko-socialnemu svetu, Vladi Republike Slovenije in Inšpekcijskemu svetu Republike Slovenije do konca junija naslednjega leta za preteklo koledarsko leto.

Izvajanje in učinki ZPDZC-1 so vključeni v Poročilo o dejavnostih in učinkih preprečevanja dela in zaposlovanja na črno za leto 2021 (v nadaljnjem besedilu: poročilo), ki ga je komisija Vlade RS sprejela na svoji dopisni seji dne 12. 7. 2022. Pri pripravi poročila so sodelovali organi, ki so člani komisije Vlade RS.

Komisija Vlade RS je bila ustanovljena s sklepom Vlade Republike Slovenije št. 01201-5/2019/5 z dne 19. decembra 2019. S sklepom Vlade RS št. 01201-4/2021/5 z dne 27. maja 2021 sta bila zamenjana dva člana, tako da komisija Vlade RS deluje v naslednji sestavi:

- mag. Katja Rihar Bajuk, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, predsednica komisije,
- Damjan Mašera, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, namestnik predsednice komisije,
- Urška Petrovčič, Ministrstvo za finance, članica,
- Igor Kovačič, Ministrstvo za pravosodje, član,
- Damjana Bokal, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, članica,
- Branka Krajnc, Ministrstvo za notranje zadeve, članica,
- mag. Sonja Konestabo, Inšpektorat Republike Slovenije za delo, članica,
- Helena Pogačar, Tržni inšpektorat Republike Slovenije, članica,
- Janko Kosi, Inšpektorat Republike Slovenije za infrastrukturo, član,
- Tanja Varljen, Inšpektorat Republike Slovenije za okolje in prostor, članica,
- mag. Saša Dragar Milanovič, Inšpektorat Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo, članica,
- Katja Privšek, Zdravstveni inšpektorat Republike Slovenije, članica,
- mag. Mateja Kozlevčar, Inšpektorat Republike Slovenije za šolstvo in šport, članica,
- Zinka Prunk, Finančna uprava Republike Slovenije, članica,
- Metka Meh, Finančna uprava Republike Slovenije, članica,
- Tomaž Pavček, Generalna policijska uprava, član,
- Mitja Vukovič, predstavnik delojemalcev, član in
- Dušan Fidler, predstavnik delodajalcev, član.

Na podlagi ZPDZC-1 in 14. člena Direktive 2009/52/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2009 o minimalnih standardih glede sankcij in ukrepov zoper delodajalce nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav (UL L št. 168 z dne 30. 6. 2009, str. 24; v nadaljnjem besedilu: Direktiva) komisija Vlade RS vsako leto opredeli dejavnosti, za katere meni, da se v njih državljanji tretjih držav večinoma nezakonito zaposlujejo, in pripravi načrt inšpekcijskih pregledov. Vsako koledarsko leto pripravi tudi poročilo o opravljenih inšpekcijskih pregledih s tega področja (priloga poročila) in o ugotovitvah teh pregledov obvesti Evropsko komisijo do konca junija naslednjega leta za preteklo koledarsko leto.

Poročilo zajema naslednja glavna poglavja (vsebina):

- uresničitev priporočil iz Poročila komisije Vlade Republike Slovenije za leto 2020,
 - predpisi o odkrivanju in preprečevanju dela in zaposlovanja na črno v Republiki Sloveniji v letu 2021,
 - nadzor po Zakonu o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno,
 - ugotovljene težave in predlogi rešitev,
 - kadrovske in materialne razmere za delo,
 - predvideni ukrepi za preprečevanje dela in zaposlovanja na črno v letu 2022,
 - drugi podatki,
 - sklepne ugotovitve s priporočili
- ter prilogo:
- obvestilo za Evropsko komisijo.

UGOTOVITVE S PRIPOROČILI

Ugotovitve oziroma sklepi

FURS:

- je v letu 2021 opravil 11.995 nadzorov dela in zaposlovanja na črno po ZPDZC-1, kar je 30 % več nadzorov v primerjavi s preteklim letom. Na povečan obseg nadzorov, predvsem glede zaposlovanja na črno, so vplivali opravljeni nadzori nad izvajanjem ukrepov za zmanjšanje tveganja okužbe s covidom-19 (nadzori po ZNB in odlokih), ki so se izvajali pri opravljanju nalog inšpekcijskega nadzora, in sicer predvsem v okviru nadzorov na področju zaposlovanja na črno in davčnih blagajn. Vzporedno z izvajanjem nadzorov nad ukrepi za zmanjševanje tveganja okužbe in širjenja okužbe s covidom-19 je bilo opravljenih 2.680 nadzorov zaposlovanja na črno, kar znaša 25 % od vseh opravljenih nadzorov zaposlovanja na črno;
- delež nadzorov s kršitvami je znašal povprečno 23 %. Učinkovitost nadzorov je odvisna od vzroka opravljenega nadzora. Ker se na tem področju nadzori izvajajo v večjem delu po obravnavi prijav, je delež ugotovljenih kršitev v opravljenih nadzorih precej odvisen od tega, kako natančni so podatki po prijavah. Bistveno višji delež nepravilnosti se dosega v nadzorih, ki so ciljno usmerjeni in načrtovani po strategijah. V poročanem letu je bila dosežena učinkovitost le-teh 79 %;
- pojasnjuje odstopanje števila opravljenih nadzorov dela in zaposlovanja na črno na letni ravni in posledično nižjo učinkovitost nadzorov po ZPDZC-1 v poročanem letu kot odraz izvajanja inšpekcijskih nadzorov v času trajanja epidemije in veljavnosti vladnih odlokov nad izvajanjem ukrepov (vladnih odlokov) za zmanjšanje tveganja okužbe in širjenja okužbe s covidom-19, pri čemer izbor nadzorov s področja zaposlovanja na črno in gotovinskega poslovanja ni temeljil na analizi tveganja dela in zaposlovanja na črno oziroma na davčnih kršitvah, ampak je bil namen nadzorov zagotavljati spoštovanje predpisanih ukrepov z odloki in s tem varovanje zdravja in življenja ljudi;
- prejme največje število prijav s področja dela in zaposlovanja na črno. V letu 2021 je bilo prejetih 2.309 prijav zoper 2.677 zavezancev, od tega 1.546 (58 %) prijav zoper delo na črno, 865 (32 %) v zvezi z zaposlovanjem na črno in 266 (10 %) glede nedovoljenega oglaševanja;
- je v prekrškovnih postopkih obravnaval 2.548 prekrškov po ZPDZC-1, v zvezi s katerimi je bila storilec izrečena globa v skupnem znesku 4.894.720 evrov in 610 opominov. Zoper mladoletne storilce prekrškov so bili vloženi štirje obdolžilni predlogi;
- je v letu 2021 podal tudi eno naznanilo in eno kazensko ovadbo za kaznivo dejanja zaposlovanja na črno po 199. členu KZ-1;
- ugotavlja na podlagi podatkov iz poročil o doseženem prihodku iz osebnega dopolnilnega dela, da so izvajalci osebnega dopolnilnega dela v letu 2021 prijavili oziroma napovedali skupno 1.948.596 evrov prihodkov, kar pomeni za 11 % višje prihodke v primerjavi z letom 2020. Za leto 2021 je bilo pridobljenih 14.990 vrednotnic za osebno dopolnilno delo;

- sodelovanje med inšpekcijskimi organi ocenjuje kot uspešno, saj je bilo tudi v poročanem letu izvedenih več koordiniranih akcij, vzpostavljene pa so bile tudi druge oblike sodelovanja z inšpekcijskimi službami, kot so izmenjava podatkov in informacij.

TIRS:

- V letu 2021 je covid-19 enako kot v letu 2020 vplival na število opravljenih nadzorov na vseh področjih, tudi na področju dela na črno, in na postavljene prednostne naloge dela, saj so se TIRS in tudi preostali organi pri nadzoru usmerili na preverjanje ukrepov za zajezitev širjenja koronavirusa.
- TIRS na področju dela na črno še vedno opravi precejšnje število nadzorov, vendar gre v večini primerov za preverjanje ustreznosti registracije in dovoljenj registriranih subjektov. Nadzor predvsem v delu, ko se preverjajo listine o izpolnjevanju pogojev, pripomore k urejenosti trga, saj je izpolnjevanje pogojev ključen pogoj za zakonito in strokovno opravljanje dejavnosti.
- Nadzorni organi so tudi v letu 2021 medsebojno dobro sodelovali predvsem z izmenjavo znanj in stališč in nameravajo takšen način dela obdržati tudi v prihodnje, prav tako bodo še naprej sodelovali pri nadzoru na terenu v okviru skupnih akcij, kolikor bodo epidemiološke razmere to dopuščale.

IRSD:

- Pri svojem delu namerava še naprej ostati zvest sodelovanju z drugimi nadzornimi organi na vseh tistih področjih, kjer bodo ugotovili, da to prinaša spodbudne rezultate. Posebno pozornost bodo namenjali tistim področjem, ki se po prijavah, opravljenih nadzorih in ugotovljenih kršitvah kažejo kot najbolj tvegana področja za kršitve pravic večjega števila delavcev. O svojih ugotovitvah bodo obveščali zainteresirano javnost.

Policija:

- V primerih kaznivih dejanj zaposlovanja na črno ne ugotavljajo bistveno drugačnih načinov izvrševanja kaznivih dejanj glede na ugotovitve iz prejšnjih let. Največkrat gre za opravljanje dela brez prijave v ustrezno zdravstveno zavarovanje in brez ustreznih dovoljenj za delo. Tovrstna kazniva dejanja se najpogosteje izvršujejo v storitvenih dejavnostih.
- V sklopu kaznivih dejanj zoper delovno razmerje in socialno varnost, v katerega spada kaznivo dejanje zaposlovanja na črno, je v zadnjih letih najštevilčnejše kaznivo dejanje kršitev temeljnih pravic delavcev po 196. členu KZ-1, čemur policija namenja povečano aktivnost tako na sistemski kot tudi na operativni ravni. V teh primerih gre predvsem za neizplačevanje plač oziroma neplačevanje pripadajočih davkov in prispevkov zaposlenim, kadar le-ti ne prejmejo plačila za opravljeno delo oziroma prejmejo izplačila v gotovini, v manjši meri pa za kršitve glede sklenitve oziroma nezakonitega prenehanja delovnega razmerja.
- Glede zaznanega upada števila kaznivih dejanj zoper delovno razmerje in socialno varnost, kamor spadajo tudi kazniva dejanja zaposlovanja na črno in kršitev temeljnih pravic delavcev, ocenjujejo, da je le-to povezano z epidemiološkimi razmerami in s tem povezanimi omejevalnimi ukrepi za preprečevanje in obvladovanje okužb s covidom-19.

IRSNZ:

- Stanje na področju, ki ga inšpekcijsko nadzira IRSNZ, je relativno dobro oziroma se izboljšuje glede na podatke o številu pravnomočnih odločb o prekrških, ki so bile izdane po ZZasV-1 in imajo elemente dela na črno. Število odločb se je zmanjšalo za 12 v primerjavi z letom 2020.

IRSSŠ:

- Z javno izpostavljenimi nepravilnostmi pri nadzorih na področju varovanja otrok ugotavljajo, da so podali staršem, ki potrebujejo varstvo otrok, informacije o zakonskih okvirih delovanja varstva otrok.
- Še vedno se nekateri posamezniki, tudi ob vodenju staršev, izogibajo registrskim postopkom, v katerih bi morali izkazati izpolnjevanje predpisanih kadrovskih pogojev in pogojev za prostor in opremo vrtca oziroma prostor in opremo pri varuhu predšolskih otrok na domu. Ob preverjanju dejanskega stanja s strani pristojnih inšpektorjev skušajo nelegalni izvajalci svojo dejavnost varstva otrok zanikati in jo prikazati kot občasno varstvo otrok oziroma kot animacijo za otroke, praznovanje rojstnih dni in podobno. Zato pristojni inšpektorji poudarjajo osebno odgovornost tako izvajalcev kot tudi staršev pri izbiri oblike varovanja otrok in odgovornost za vzpostavljeno tvegano situacijo za otroke, drugačna ravnanja pa ocenjujejo kot nedopustna.
- Starši imajo možnost preverbe v registrih izvajalca za vzgojo in varstvo njihovega otroka. Treba je okrepiti zavest staršev o oblikah varstva, ki so skladne z zakonodajo in tako tudi nadzorovane. Treba je poudarjati, da se dejavnost predšolske vzgoje oziroma varstva predšolskih otrok izvaja izključno le v dovoljenih oblikah in da so drugačne prakse izrecno prepovedane.
- Prav tako veljajo pozivi organa, da starši pri izvajalcih športnih programov, v katere želijo vključiti svoje otroke, preverijo, ali izvajalci (trenerji) izpolnjujejo pogoje o izobrazbi in strokovni usposobljenosti.

IRSOP:

- Inšpektorat v sedanjih predpisih, po katerih opravlja nadzor, nima določb, ki bi bile neposredno povezane s preprečevanjem dela in zaposlovanja na črno, vendar pa izvaja posredno kontrolo dela s preverjanjem pogodb med udeleženci pri graditvi, pooblastil izvajalcev, vodij del, nadzornikov in podobno v okviru rednih in izrednih pregledov gradbišč.

ZIRS:

- S področnimi predpisi, ki urejajo posebne pogoje za opravljanje dejavnosti oziroma nalog, se delo na črno v smislu preprečevanja neplačevanja davčnih obveznosti preprečuje posredno, saj so zahteve področne zakonodaje usmerjene predvsem v zagotavljanje varnosti oziroma zdravja ljudi. Delovanje ZIRS je bilo v letu 2021 tudi na področju dela na črno zaradi epidemije covid-19 usmerjeno predvsem v nadzor nad izvajanjem ukrepov za preprečevanje širjenja nalezljive bolezni covid-19.

IRSI:

- Na področju nadzorov, ki jih v povezavi z ZPDZC-1 izvaja IRSI po področnih zakonih, glede na predhodna leta ni zaznati sprememb. V povezavi z ZPDZC-1 je tako kot v predhodnih letih izpostavljen segment nadzora nad prevozi potnikov z osebnimi vozili (avtotaksi prevozi in druge oblike prevozov potnikov), kjer je zaradi specifičnosti dejavnosti še posebej težavno dokazovanje dela na črno.
- V letu 2021 je bilo izvajanje terenskih nadzorov oteženo in v celoti prilagojeno okoliščinam in dodatnim nalogam zaradi preprečevanja širjenja nalezljive bolezni covid-19.

IRSKGLR:

- IRSKGLR ocenjuje sodelovanje med nadzornimi organi za zelo dobro in učinkovito. Uspešno sodelovanje pričakujejo tudi v prihodnje.

- Ob prijavah je včasih težko uskladiti skupne akcije zaradi kadrovske podhranjenosti in vnaprej načrtovanih aktivnosti posameznih organov, kar se je še posebno izkazalo v času ukrepov za preprečevanje in obvladovanje okužb s covidom-19. Sodelovanje med organi je včasih težko načrtovati tudi zaradi vremensko pogojenih nadzorov (prevoz grozdja, trgatve) in velike obremenjenosti posameznih organov (FURS, policija).

PRIPOROČILA

- Predlaga se ustanovitev medresorske skupine za področje tujcev, ki bi določala, usmerjala in povezovala vsebine dela vseh nadzornih in drugih organov na področju odkrivanja in preprečevanja dela in zaposlovanja na črno državljanov tretjih držav ter opredelila dejavnosti in načrt nadzorov na tem področju. Gre za obsežno in večplastno področje, ki se prepleta z različno zakonodajo (ZTuj-2, ZZSDT, ZPDZC-1) in zato zahteva celovito obravnavo, saj posamezni nadzorni organi ob odsotnosti hitrega ukrepanja drugih služb ne dosegajo želene učinkovitosti pri zaježitvi nepravilnosti.
- Za učinkovitejše in enotno izvajanje ZPDZC-1 se predlaga organiziranje delovnih sestankov vseh nadzornih organov po ZPDZC-1 z namenom iskanja odgovorov v zvezi z odprtimi vprašanji, izmenjave dobre prakse, znanja in skupnega sodelovanja ter zagotavljanja enotnih stališč. Posebej pomembno je dobro sodelovanje nadzornikov z ministrstvom, ki je pristojno za zakonodajo, saj je le tako mogoče zagotoviti pravočasno odzivanje na zaznane pojave ter s tem povezane potrebne spremembe in dopolnitve zakonodaje.
- Z namenom preventivnega ravnanja obveščati javnost o aktivnostih nadzornih organov in aktualni problematiki (npr. na spletnih straneh, po medijih ipd.).
- Na podlagi predloga IRSD se priporoča, da se medsebojni povezljivosti in izmenjavi informacij in podatkov različnih nadzornih organov s pomočjo sodobne informacijske podpore namenja več pozornosti tako z vsebinskega kot tudi finančnega vidika.
- Na podlagi predloga IRSKGLR se priporoča, da bi bilo treba povečati število sestankov regijskih koordinacij inšpekcij poleg Inšpekcijskega sveta, kjer bi se dodatno preučil pomen skupnih akcij posameznih inšpekcij. Povečati bi bilo treba število nadzorov izvajalcev del v gozdovih in to tudi izven rednega delovnega časa, kar pa je glede na kadrovske zmožnosti nadzornih organov težko izvesti. Predlaga se sodelovanje več različnih inšpekcij, ki so pristojne za nadzor dela na črno, pri skupnem nadzoru.
- Aktivnosti nadzora potekajo na različne načine – z ugotovitvami na terenu, prijavami in obvestili drugih nadzornih organov. S preventivnim delovanjem (kot so npr. objave na spletnih straneh posameznih nadzornih organov) in medsebojnim sodelovanjem različnih nadzornih organov oziroma inšpekcijskih služb na ravni območnih enot se veliko prispeva k ozaveščanju ljudi, saj je tako z vidika varnosti kot finančnega učinka bistvenega pomena, da izvajalci dejavnosti opravljajo svojo dejavnost oziroma storitev legalno in legitimno skladno s posebnimi pogoji, ki so predpisani s posamezno področno zakonodajo.
- Potrebna je kadrovska krepitev organov.
- Nujno je delo na preventivi in ozaveščanju ter poudarjanje odgovornosti pri zavestnih kršitvah.

PRILOGA

Na podlagi tretje alineje drugega odstavka 20. člena Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (Uradni list RS, št. 32/14, 47/15 – ZZSDT, 43/19 in 121/21 – ZJN - 3B) in šestega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14 in 55/17) je Vlada Republike Slovenije na ... seji dne ... sprejela naslednji

SKLEP

Vlada Republike Slovenije je obravnavala in potrdila Poročilo Komisije Vlade Republike Slovenije za preprečevanje dela in zaposlovanja na črno o dejavnostih in učinkih preprečevanja dela in zaposlovanja na črno za leto 2021.

Barbara Kolenko Helbl
generalna sekretarka

Priloga:

- Poročilo Komisije Vlade Republike Slovenije za preprečevanje dela in zaposlovanja na črno o dejavnostih in učinkih preprečevanja dela in zaposlovanja na črno za leto 2021.

Prejmejo:

- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti,
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo,
- Komisija Vlade Republike Slovenije za preprečevanje dela in zaposlovanja na črno,
- Ministrstvo za pravosodje,
- Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo,
- Ministrstvo za finance,
- Ministrstvo za notranje zadeve,
- Ministrstvo za infrastrukturo,
- Ministrstvo za okolje in prostor,
- Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport,
- Ministrstvo za zdravje,
- Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano,
- Inšpektorat Republike Slovenije za delo,
- Tržni inšpektorat Republike Slovenije,
- Inšpektorat Republike Slovenije za infrastrukturo,
- Inšpektorat Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo,
- Inšpektorat Republike Slovenije za okolje in prostor,
- Zdravstveni inšpektorat Republike Slovenije,
- Inšpektorat Republike Slovenije za šolstvo in šport,
- Finančna uprava Republike Slovenije,
- Generalna policijska uprava,

- Obalna sindikalna organizacija - KS 90,
- Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije.